

Samen werken aan toekomst- bestendige ouderenzorg

Zoveel mogelijk jaren zelfstandig en in positieve gezondheid leven, dat is wat iedere oudere wil. Dat we in Nederland een netwerk bieden van kwalitatief goede en toegankelijke ouderenzorg (en ondersteuning) die hieraan bijdraagt is geen vanzelfsprekendheid.

Vergrijzing, ontgroening, vitale ouderen maar ook steeds meer mensen met dementie. Toekomstbestendige ouderenzorg vraagt een brede maatschappelijke beweging waarbij we een omslag maken in hoe we zowel ondersteuning als zorg inrichten. Het inrichten van naadloze welzijn- en zorgketens, samenwerking over de domeinen heen, een versnelde uitrol van digitalisering en een omslag van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat' zijn absolute randvoorwaardes.

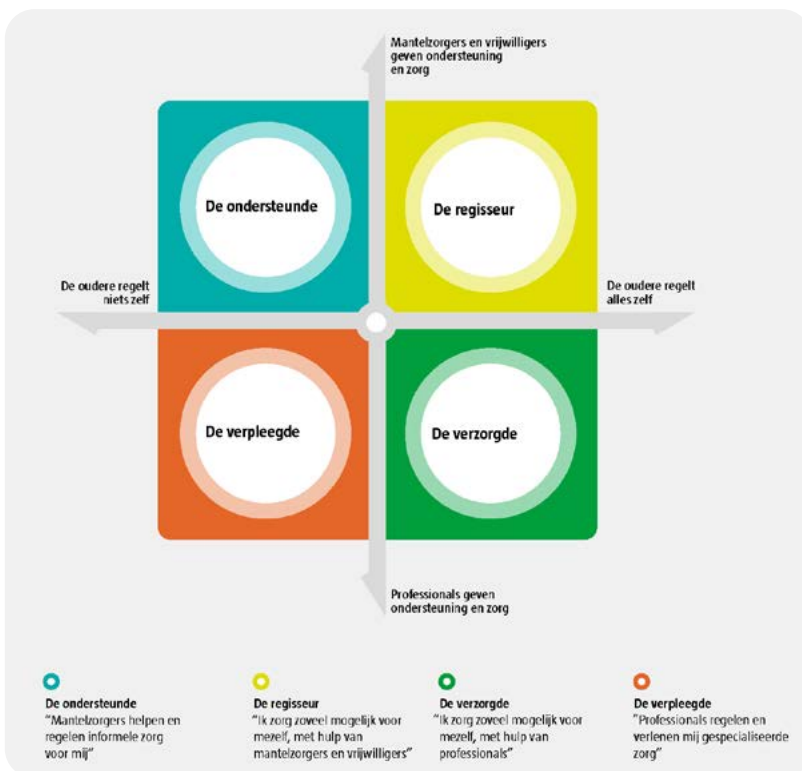
Samen werken we aan een toekomst waarbij mensen langer zelfstandig blijven én we de schaarse zorgprofessionals inzetten op die plekken waar zij het meest van toegevoegde waarde zijn.

Iedereen wordt anders oud

We willen allemaal gelukkig en gezond oud worden. Er zullen ouderen zijn die altijd zelfstandig blijven wonen, ouderen die zichzelf redden met een klein beetje (formele of informele) ondersteuning, maar ook ouderen die behoefte hebben aan intensieve zorg. In het rapport [‘Toekomstbeelden Ouderenzorg’](#) beschrijven we 4 toekomstbeelden die naast elkaar zullen bestaan.

We zien het als onze gezamenlijke uitdaging om in iedere situatie, lange termijn toegankelijke oplossingen te bieden. Een optimale inrichting van gezondheids- en zorgketens moet ervoor zorgen dat ouderen zo minimaal mogelijk afhankelijk zijn van professionele ondersteuning of zorg en zo zelfstandig mogelijk hun leven kunnen leiden zoals zij dat willen. Welzijn en zorg zou onafhankelijk moeten zijn van domeinen. Door de krapte op de arbeidsmarkt zal zorg in de toekomst niet onbeperkt beschikbaar zijn. Als sector moeten we daarom inzetten op onder andere reablement, digitalisering (waaronder thuiszorgtechnologie) en mantelzorgondersteuning.

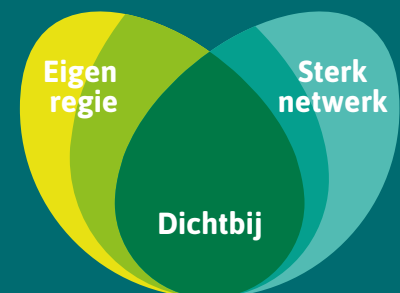
Wat zijn de toekomstbeelden voor zorgen ondersteuning

Onze uitgangspunten

Hoe de wereld van de oudere er ook uit ziet. In iedere situatie moet ons uitgangspunt zijn hen ondersteuning of zorg te bieden waarbij de behoefte van de ouderen centraal staat. Het streven is maximale autonomie binnen ieder toekomstbeeld. Dat draagt bij aan welzijn en gezondheid maar ook aan goede, toegankelijke en betaalbare ouderenzorg. We zijn er ons van bewust dat er altijd hulpbehoevende ouderen zullen zijn. Voor hen moeten we werken aan passende oplossingen. De focus zal liggen op het ontwikkelen van nieuw aanbod en het verkennen van nog meer digitale en technologische mogelijkheden. We geloven in de principes 'Eigen Regie', 'Dichtbij' en 'Sterk Netwerk'.

1. **Eigen regie** van kwetsbare ouderen staat centraal
2. **Zorg** en ondersteuning organiseren we zo **dichtbij** mogelijk
3. Een **sterk netwerk** is nodig en maakt dit mogelijk

1 Eigen regie van kwetsbare ouderen staat centraal

Ouderen hechten waarde aan zo lang mogelijk zelfstandig zijn. Uitgangspunt is dat, waar ouderen dingen zelf kunnen, zij het ook zelf doen. **Zelf als het kan...**

'Zorgen voor' maakt plaats voor 'Zorgen dat'

Zelfredzaamheid vergroot de eigenwaarde van de ouderen en geeft meer levensvreugde. Met dit principe als uitgangspunt kijken naar ondersteuning en zorg vraagt een cultuuromslag. Niet meer direct 'zorgen voor' ouderen maar juist 'zorgen dat' ouderen zo zelfstandig mogelijk zijn. Inzet op ondersteuning op het gebied van welzijn draagt direct bij aan meer zelfstandigheid van ouderen. Daarom gaat welzijn altijd voor zorg. Wanneer ouderen zorg ontvangen zien we een veranderende rol voor de zorgprofessional, die steeds meer gericht zal zijn op het ondersteunen van zelfstandigheid.

Zelfstandigheid mogelijk maken

Niet voor iedere oudere is zelfstandigheid vanzelfsprekend. We moeten dan ook maximaal inzetten op het ondersteunen van ouderen in hun streven naar zelfstandigheid. Digitale ondersteuning en technologische hulpmiddelen zijn hierbij onmisbaar. **Digitaal als het kan...**

Meer eigen regie vraagt ook een andere inrichting van de welzijn- en zorgketens om de ouderen heen. We moeten samenwerken zodat iedereen eenvoudig de weg kan vinden naar de voor hen best passende oplossingen. Het vraagt van (toekomstige) ouderen bewuste gezondheidskeuzes. Als maatschappij stimuleren we ouderen vroegtijdig actief te werken aan hun eigen gezondheid (preventie), maar ook om bewust na te denken over hun wensen wanneer hun gezondheid achteruit gaat.

Zelfstandige ouderen

Reablement:

Reablement is een concept uit Denemarken. De gedachte erachter is dat we ouderen helpen (weer) voor zichzelf te (gaan) zorgen. Samen met ouderen wordt gekeken wat zij nodig hebben om zo zelfstandig mogelijk te blijven, zodat we informele hulp en/of formele zorg zoveel mogelijk voor zijn. We experimenteren en kijken of, en zo ja hoe, reablement geïmplementeerd zou kunnen worden binnen de Nederlandse ouderenzorg.

Beeldzorg op afstand

Technologische ontwikkelingen gaan snel. Door de inzet van onder andere tablets is het mogelijk om ouderen op afstand te ondersteunen. Dat draagt bij aan de zelfstandigheid van ouderen én scheelt reizen. Zo kunnen thuiszorginstellingen meer ouderen helpen binnen hetzelfde aantal uren. Er zijn diverse software oplossingen om deze manier van zorg op afstand optimaal in te zetten. Als cVGZ geloven we hierin en daarom vergoeden we naast bepaalde eenmalige kosten tevens de maandelijkse abonnementskosten die hierbij komen kijken.

Arbeidsmarkt uitdagingen

Samen met aanbieders zijn wij in gesprek gegaan met als uitgangspunt de vraag: 'Welke zaken pakken we op korte termijn op om het arbeidsmarktprobleem het hoofd te bieden?' We hebben twee thema's bepaald waarop we concreet verder in gesprek zijn:

1. Het schrappen van onnodige registraties;
2. Een leefbaar leven voor professionals (huisvesting, gezondheid, aantal contracturen).

Powered by

Mensen die niet meer thuis kunnen wonen, verblijven liever in een kleinschalige voorziening dichtbij huis dan in een grootschalige voorziening. Lokale zorgondernemers zetten, met hulp van Proteion, kleinschalige, huiselijke voorzieningen op binnen zorg in natura. Ze zijn voor iedereen toegankelijk en bevinden zich vaak in kleine kernen, dicht bij het sociale netwerk. De kennis en expertise van Proteion worden optimaal ingezet voor het realiseren van deze initiatieven. Zo ontstaat het beste van twee werelden: kleinschalige voorzieningen dichtbij huis met een stabiele bedrijfsvoering, die voldoen aan kwaliteitseisen. Bovendien zijn de zorgkosten lager.

Medicijndispenser

Medicatiebegeleiding op afstand blijkt gunstige effecten te hebben voor onder anderen mensen met dementie. De medicijndispenser is in een 'slimme' aan het internet gekoppelde medicijnendoos. Deze wordt bij de oudere thuis geplaatst zodat hij zelf medicijnen kan innemen. Worden de medicijnen niet ingenomen? Dan waarschuwt de medicijndispenser de zorgcentrale die ook met de medicijnendoos is verbonden. Deze probeert de oudere te bellen, lukt dit ook niet dan iemand van de thuiszorg langsgaan. Door het gebruik van de medicijndispenser krijgen mensen weer zelf de regie. Ze zijn niet meer afhankelijk van een zorgprofessional voor hun medicijninname. Dit vergroot de zelfredzaamheid en draagt er aan bij dat ouderen langer thuis kunnen blijven wonen.

2

Zorg en ondersteuning organiseren we zo dichtbij mogelijk

Ouderen willen op een plek wonen waar ze zich thuis voelen, in de buurt van hun sociale contacten. Dat is ook waar we ondersteuning en zorg moeten bieden. **Thuis als het kan...**

Nieuwe vormen van wonen

We staan samen voor de uitdaging om nieuwe woonvormen te realiseren. Levensbestendige woningen, 'knarrenhofjes', kangoeroewoningen. Er zal een grotere diversiteit ontstaan. Het gaat echter niet alleen om de stenen. Deze woonvormen vragen om het inrichten van ondersteuning en zorg zodat ouderen zo zelfstandig mogelijk kunnen leven. Ook hier zijn digitale ondersteuning en domotica onmisbaar. **Digitaal als het kan...**

Verpleeghuis van de toekomst

Er zijn altijd mensen die afhankelijk blijven van (intramurale) verpleegzorg. Wat ons betreft vraagt ook de verpleeghuiszorg een andere blik. Juist binnen het verpleeghuis moet een combinatie van formele en informele zorg vaker het uitgangspunt vormen. De persoonlijke wensen van ouderen moeten centraal staan en een plek krijgen in de verantwoording van kwaliteit. Wij roepen iedereen op te werken volgens de uitgangspunten van Leefplezier. Zo wordt ook het verpleeghuis een thuis.

Sociaal Arrangeren

Binnen de pilot Sociaal Arrangeren worden ouderen met geheugenklachten en kwetsbaarheden op meerdere leefgebieden geholpen zo lang mogelijk thuis te blijven wonen. In overleg met de huisarts of wijkverpleegkundige, wordt een 'sociaal arrangeur' ingeschakeld. De sociaal arrangeur stelt een integraal plan op en kijkt naar bestaande wijk- en vrijwilligersdiensten. Dit alles gebeurt in overleg tussen de sociaal werker, de oudere en een mantelzorger – bijvoorbeeld een zoon of dochter van de oudere. De algehele tevredenheid over Sociaal arrangeren is hoog. Ouderen geven aan de gesprekken als fijn te ervaren.

Ouderen en de mensen in hun netwerk kunnen steeds meer samen regelen. Dit draagt bij aan een zelfstandige generatie ouderen. **Zelf als het kan... Thuis als het kan...**

Samenwerking tussen informele en formele zorg

Een sterk informeel netwerk is voor toekomstige generaties ouderen onmisbaar. Ondersteuning uit het eigen informele netwerk gaat altijd voor ondersteuning of zorg door professionals. Of iemand nu thuis woont, of in het verpleeghuis.

Het goede gesprek tussen ouderen, hun informele netwerk en (potentiële) zorgverleners is van groot belang. Waar nodig faciliteren we dit gesprek. Zo zorgen we dat het informele netwerk en het formele netwerk steeds meer aanvullend aan elkaar samen op gaan trekken.

Verbeterde digitalisering van processen en systemen

Daarnaast werken we samen aan oplossingen om mantelzorg, welzijn en zorg zo goed mogelijk op elkaar aan te laten sluiten. Standaardisatie van gegevensuitwisseling en het veilig kunnen delen van data zijn wat ons betreft randvoorwaardelijk.

Mantelzorgcoach

Een verhuizing naar een verpleeghuis is vaak een moeilijke en emotionele stap. De inzet van de mantelzorgcoach biedt hier uitkomst. Speciaal voor de partner, familie en naasten van de nieuwe bewoner. Bij deze coach kunnen zij terecht met allerlei vragen, ook over de ziekte van de cliënt. Hierdoor worden de zorgmedewerkers van het verpleeghuis ontlast. En kunnen zij zich zo goed mogelijk richten op de zorg voor de bewoner. Zo gaat de overgang van mantelzorg naar verpleeghuis een stuk soepeler.

We willen
allemaal
gelukkig en
gezond oud
worden

Waar zetten wij op in?

Als cVGZ willen we samen met anderen richting geven aan goede en toegankelijke ouderenzorg nu en in de toekomst. We zoeken verbinding. Niet alleen tussen zorgsoorten zoals de thuiszorg en het ziekenhuis, maar ook over de domeinen heen. We werken samen met gemeentes en aanbieders maar ook met experts uit het veld en bijvoorbeeld ouderenorganisaties.

Naadloze welzijn- en zorgketens ontwikkelen die aansluiten op de wensen van toekomstige generaties ouderen doe je samen. Met onze visie op Zinnige Zorg, sturen we in de ouderenzorg op het uitgangspunt dat zorgprofessionals meer ouderen kunnen ondersteunen in hun kostbare tijd. We pakken onze rol in het stimuleren van innovatie bij onze aanbieders en het uitwisselen van succesvolle innovaties onderling. Ook werken we onder ander met aanbieders en gemeentes aan domeinoverstijgende experimenten. Samen investeren we en leren we, zodat de bewezen succesvolle concepten, vervolgens - binnen het passende domein - uitgerold kunnen worden.

De juiste randvoorwaarden

Het versnellen van vernieuwing vraagt wat ons betreft een aanpassing op de huidige manier van werken. Vernieuwing gaat steeds vaker over arbeidsbesparende technologie; zo gaan betaalbaarheid en toegankelijkheid hand in hand. Zo zetten we in de wijkverpleging per 2023 actief in op de werkwijze (technologische) hulpmiddelen tenzij. We geloven dat dit bijdraagt toekomstbestendige ouderenzorg omdat het ons als Verzekeraar en Zorgkantoor in staat stelt onze rol op een goede manier in te vullen.

Transformatie versnellen

Samen met aanbieders onderzoeken we welke innovaties bijdragen aan een transitie richting toekomstbestendige ouderenzorg. Transformaties in de manier van werken, of het inzetten van hulpmiddelen. Zijn deze innovaties bewezen? Dan vormen deze wat ons betreft de nieuwe basis voor wat we definiëren als passende zorg. We moeten onszelf op dat moment tevens de vraag stellen of deze nieuwe standaard impact heeft op de vergoedingen zoals die nu gedefinieerd zijn.